

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного
менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Факультет аграрного менеджменту

“ ” 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
-
КОНТРОЛІНГ**

Галуз знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
Освітня програма	<u>«Менеджмент міжнародного бізнесу»</u>
Факультет	<u>аграрного менеджменту</u>
Розробник:	<u>Лобунець Т. В., доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, к.е.н., доцент</u>

Київ – 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету аграрного менеджменту

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри виробничого
та інвестиційного менеджменту
протокол № 13 від «28» травня 2025 р.

_____ Анатолій ОСТАПЧУК Завідувач кафедри _____ Тетяна ВЛАСЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Менеджмент міжнародного бізнесу»

_____ Олександр ФАЙЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ - КОНТРОЛІНГ

Галуз знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
Освітня програма	<u>«Менеджмент міжнародного бізнесу»</u>
Факультет	<u>аграрного менеджменту</u>
Розробник:	<u>Лобунець Т. В., доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, к.е.н., доцент</u>

Київ – 2025 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНТРОЛІНГ»

Дисципліна «Контролінг» спрямована на формування у здобувачів освіти сучасного управлінського мислення шляхом вивчення теоретичних засад і практичного інструментарію контролінгу як інноваційної системи управління підприємством. Метою курсу є набуття знань і навичок щодо впровадження системи контролінгу для досягнення оперативних і стратегічних цілей підприємства в умовах інформаційно-економічного розвитку. Основні завдання дисципліни включають: засвоєння понять, функцій і видів контролінгу; методології оперативного, стратегічного та інвестиційного контролінгу; організацію управлінського обліку; створення служби контролінгу, розробку системи бюджетування та проведення фінансово-економічної діагностики підприємства для прийняття ефективного управлінського рішення.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	073 «Менеджмент »	
Освітня програма	«Менеджмент міжнародного бізнесу»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	3	-
Семестр	6	-
Лекційні заняття	30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття	—	-
Самостійна робота	60 год.	-
Індивідуальні завдання	—	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	-

1. МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Контролінг» є здобуття необхідних теоретичних знань та практичних навичок із концептуальних засад управління сучасним підприємством на основі сучасних напрямів інформаційно-економічного розвитку підприємства, а саме впровадження системи контролінгу на підприємстві для досягнення його оперативних та стратегічних цілей.

Основні завдання дисципліни – оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань сутності, функції та видів контролінгу, організації управлінського обліку в системі контролінгу; опанування методології оперативного і стратегічного контролінгу та контролінгу інвестиційних проектів; формування практичних навичок щодо створення служби контролінгу та системи бюджетування, проведення діагностики фінансово-господарського стану підприємництва та підтримки прийняття управлінських рішень.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти оволодіють такими **компетентностями**:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;

загальні компетентності:

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

2. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛІНГУ»												
Тема 1. Сутність, необхідність та види контролінгу	4	2	2			30						
Тема 2. Організація контролінгу на підприємстві	4	2	2									
Тема 3. Центри відповідальності як об'єкт контролінгу	4	2	2									
Тема 4. Організація управлінського обліку в системі контролінгу	8	4	4									
Тема 5. Система планування та бюджетування на підприємстві	8	4	4									
Разом за модулем 1	58	14	14			30						
Змістовий модуль 2. «МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ»												
Тема 6. Економічний аналіз у контролінгу	4	2	2			30						
Тема 7. Методичний інструментарій оперативного контролінгу	8	4	4									
Тема 8. Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	12	6	6									
Тема 9. Контролінг інвестиційних проєктів	4	2	2									
Тема 10. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	4	2	2									
Разом за модулем 2	62	16	16			30						
РАЗОМ	120	30	30			60						

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

N теми	Назва тем	Кількість годин
1	Сутність, необхідність та види контролінгу	2
2	Організація контролінгу на підприємстві	2
3	Центри відповідальності як об'єкт контролінгу	2
4	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	4
5	Система планування та бюджетування на підприємстві	4
6	Економічний аналіз у контролінгу	2
7	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	4
8	Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	6
9	Контролінг інвестиційних проектів	2
10	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	2
	РАЗОМ	30

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

N теми	Назва тем	Кількість годин
1	Сутність, необхідність та види контролінгу	2
2	Організація контролінгу на підприємстві	2
3	Центри відповідальності як об'єкт контролінгу	2
4	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	4
5	Система планування та бюджетування на підприємстві	4
6	Економічний аналіз у контролінгу	2
7	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	4
8	Експертна діагностика фінансово – господарського стану підприємства	6
9	Контролінг інвестиційних проектів	2
10	Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	2
	РАЗОМ	30

5. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

N теми	Назва тем	Кількість годин
1	Модуль 1. Самостійна робота 1. Основи виробничого обліку та використання його даних	30
2	Модуль 2. Самостійна робота 2. Експертна оцінка фінансово-господарського стану підприємства	30
	РАЗОМ	60

6. МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт
- модульні тести;
- екзамен;
- інші види.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛІНГУ»		
Лекція 1	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 1.		8
Лекція 2	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 2.		8

Лекція 3	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 3.		8
Лекція 4	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 4.		8
Лекція 5	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 5.		8
Самостійна робота 1.	Основи виробничого обліку та використання його даних	30
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. «МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ»		
Лекція 6	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 6.		8
Лекція 7	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 7.		8

Лекція 8	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 8.		8
Лекція 9	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 9.		8
Лекція 10	ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.	-
Практична робота 10.		8
Самостійна робота 2.	Експертна оцінка фінансово-господарського стану підприємства	30
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час проведення поточного модульного контролю та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим для всіх студентів групи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку (в он-лайн форматі за погодженням із деканом факультету). Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентами в навчально-науковій лабораторії кафедри.

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Лобунець Т. В. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073«Менеджмент». Київ : НУБіП, 2023. 147 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2023_nmp_kontrolling_lobunec.pdf

2. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Контролінг»: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2153>

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Атаманюк О. О. Управління розвитком підприємств та організацій соціокультурної сфери сільських територій на засадах контролінгу: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. Київ, 2021. 20 с.

2. Аудитор України URL: <http://www.auditorukr.com.ua/journal/> (дата звернення: 20.05.2025)

3. Буряк Є. В., Кравчук О. А. Лобунець Т. В. Аналіз сучасних тенденцій автоматизації системи моніторингу результативності менеджменту підприємства. *Академічні візії*. 2023. № 17 URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/265> (дата звернення: 20.05.2025)
4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета URL: <http://www.vobu.com.ua/> (дата звернення: 20.05.2025)
5. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал URL: <http://www.dtkr.com.ua> (дата звернення: 20.05.2025)
6. Дмитренко А. В. Теоретико-методологічні засади та прагматика організації фінансового контролінгу спільної діяльності у сфері бізнесу: монографія, Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів, 2019. 535 с.
7. Кизенко О. О. Стратегічний контролінг. Концепція і системна реалізація на підприємстві: монографія. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ: КНЕУ, 2019. 234 с.
8. Кизенко О. О. Формування системи стратегічного контролінгу підприємства в умовах конвергенції управлінських технологій: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.04. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ, 2020. 38 с.
9. Козловський А. Т. Контролінг інвестиційної діяльності на підприємствах молокопереробної галузі: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 28 с.
10. Копчак, Ю., Лобунець Т.В., Луковський, Р. SWOT-аналіз як важливий інструмент у розробці стратегії бізнесу. *Економіка та суспільство*, №61. 2024. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3868/3788> (дата звернення: 20.05.2025)
11. Кузнецова Г. В. Статегічний контролінг в системі антикризового управління промисловими підприємствами: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04; Укр. інж.-пед. акад. Харків, 2019. 23 с.
12. Кулинич Мирослава. Бюджетування та контролінг в управлінні результативністю: монографія. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 111 с.
13. Лобунець Т. В. Контролінг міжнародних проектів. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до ЄС*: зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф. (7-8 листопада 2024 р.) Житомир, ПНУ, 2024. С. 149-151.
14. Лобунець Т.В. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073«Менеджмент». Київ : НУБіП, 2023. 147 с.
15. Лобунець Т.В., Маланчук А. О. Збалансована система показників як інструмент стратегічного контролінгу. *Роль молоді у розвитку АПК України*: зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. С. 70-72.
16. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Гунченко М. В. Контролінг для менеджерів. К.: Центр учбової літератури, 2023. 304 с.
17. Партин Г.О., Загородній А. Г. Інформаційне забезпечення, контролінг та економічне оцінювання взаємовідносин підприємства з групами економічного

впливу: монографія. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 87 с.

18. Піжук О. І., Бодров В. Г., Минчинська І. В. Контролінг в управлінні підприємством: навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : УДФС України, 2019. 441 с.

19. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітична газета URL: <http://www.nibu.factor.ua/> (дата звернення: 20.05.2025)

20. Податковий Кодекс України: Закон України № 2755-VI. URL URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>. (дата звернення: 20.08.2024)

21. Прохорова В. В., Ус Ю. В., Кузнецова Г. В. Стратегічний контролінг в системі антикризового управління промисловими підприємствами: монографія. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. 212 с.

22. Суханова А.В. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/35.pdf (дата звернення: 20.05.2025)

23. Суханова А.В. Удосконалення системи управління витратами на основі контролінгу. Problemas y perspectivas de la aplicación de la investigación científica innovadora: збірник тез доповідей I міжнародної науково-практичної конференції (Панама, 11 червня 2021 р.) 2021. С. 44-47